www.e-rara.ch

Tēs kainēs diathēkēs hapanta =

Ostein, Leonhard

Basileae, Anno 1586

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: Frey-Gryn A VII 8

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-3922

To kata Iōannēn hagion euangelion

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΒΙ'ΟΣ ἸΩΑ'ΝΝΟΥ ΤΟΥ Εὐαγγελιστοῦ, ἐκ τῆς τοῦ Δωροθέου Μάρτυρος, καὶ Τυρίων Ἐπισκόπου συνόψεως.

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Εὐαγγελιστὴς τοῦ Κυρίου γενόμενος, ὃν καὶ ἠγάπα ὁ Κύριος, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ὑπὸ δὲ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐξωρίσθη ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Ἐκεῖ δὲ ὢν, καὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἔγραψε, καὶ ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ, διὰ Γαΐου τοῦ Ξενοδόχου, καὶ Διακόνου, ᾧ καὶ Παῦλος ὁ Ἀπόστολος μαρτυρεῖ, λέγων Ῥωμαίοις· Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὅλης. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Τραϊανοῦ ἐπάνεισιν ἀπὸ τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ παραμένει ἐν Ἐφέσῳ, καὶ μετὰ ταῦτα ζῶν ἑαυτὸν ἐκεῖ ἔθαψε Θεοῦ βουλήσει. Εἰσὶ δὲ οἱ λέγουσι, μὴ ὑπὸ Τραϊανοῦ αὐτὸν ἐξωρισθῆναι ἐν Πάτμῳ, ἀλλὰ ὑπὸ Δομετιανοῦ, υἱοῦ Οὐεσπασιανοῦ.

ΤΟ' ΚΑΤΑ' ἸΩΑ'ΝΝΗΝ ἍΓΙΟΝ ἘΥΑΓΓΕ'ΛΙΟΝ.

Εἰς Κεφάλαιον α΄.

Περὶ τῆς θειότητος, καὶ σαρκώσεως τοῦ Λόγου. Περὶ τῆς πρεσβείας πρὸς τὸν Ἰωάννην. Περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἀποστόλων.

ΚΕΦ. α΄. ἘΝ ἀρχῇ ἦν ὁ Λό-
γος, καὶ ὁ Λόγος
ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ
Θεὸς ἦν ὁ Λόγος.

2. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.

Colos.1.16. 3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο † οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν.

† οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ

4. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

5. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

Matt.3.1. Mar.1.4. Luc.3.3. 6. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης.

7. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ.

8. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.

Inf.8.12. 9. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

10. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, Hebr.11.3. καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.

11. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.

12. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν, τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

13. Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14. [a] Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ([b] καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός) † πλήρης χάριτος, καὶ ἀληθείας.

a Mat.1.16. Luc.2.7. b 2.Pet.1.17. Colos.1.19. & 2.9. † πλήρη

15. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.

16. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.

17. Ὁ-

17. Ὅτι ὁ Νόμος διὰ Μω
σέως ἐδόθη, ἡ χάρις, καὶ ἡ
ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐγένετο.
1. Tim. 6.16. 18. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώ
1. Ioan. 4.12. ποτε· ὁ μονογενὴς Υἱὸς,
ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πα-
τρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
Inf.3.26. 19. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρ
τυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀ-
πέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ
Ἱεροσολύμων Ἱερεῖς, καὶ
Λευΐτας, ἵνα ἐρωτήσω-
σιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ;
Inf.3.28. 20. Καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ
ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν·
Act.13.25. Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός.
21. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν·
Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ
λέγει· Οὐκ εἰμί· Ὁ Προ-
φήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρί-
θη· Οὔ.
22. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς
εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν
τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί
λέγεις περὶ σεαυτοῦ;
23. Ἔφη· Ἐγὼ φωνὴ βο
Esa.40.3. ῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐ-
Mat.3.3. θύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·
καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ
Προφήτης.
24. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι
ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.
25. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν,
καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν Mar.1.3.
βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Luc.3.4.
Χριστὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ
Προφήτης;
26. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ
βαπτίζω * ἐν ὕδατι· μέ- * ὑμᾶς
σος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν Mat.3.11.
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· R.1.8.
27. Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω L.3.16.
μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπρο- Act.1.5. & 2.
σθέν μου γέγονεν· οὗ ἐγὼ 4. &
οὐκ εἰμὶ ἄξιος, ἵνα λύσω αὐ 11.16.
τοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδή- & 19.
ματος *. 4.
28. Ταῦτα ἐν † Βηθα- * ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
βαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ πνεύματι ἁγίῳ,
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάν- καὶ πυρί.
νης βαπτίζων. † Βηθαβαρᾷ
29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει al. Βηθανίᾳ
ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχό-
μενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει·
Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴ-
ρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ
κόσμου.
30. Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ
εἶπον·

εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται
ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέ
γονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐ-
τόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ
τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλ
θον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βα
πτίζων.
32. Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰω
M.3.16. ἀννης, λέγων· Ὅτι τεθέα
R.1.10. μαι τὸ Πνεῦμα κατα-
L.3.21. βαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν
ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ'
αὐτόν.
33. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐ-
τόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με
βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖ
νός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν
ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖ
νον, καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν,
οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ.
34. Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ
μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
35. Τῇ ἐπαύριον πάλιν
εἱστήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
36. Καὶ ἐμβλέψας τῷ
Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέ-
γει· Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.
37. Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ
δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.
38. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀ-
κολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς·
Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐ
τῷ· Ῥαββὶ (ὃ λέγεται ἑρ-
μηνευόμενον, Διδάσκα
λε) ποῦ μένεις;
39. Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχε-
σθε, καὶ †ἴδετε. Ἦλθον, καὶ † ὄψεσθε.
εἶδον, ποῦ μένει· καὶ παρ'
αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέ-
ραν ἐκείνην· ὥρα δὲ ἦν
ὡς δεκάτη.
40. Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀ-
δελφὸς Σίμωνος Πέτρου,
εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων
παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκο-
λουθησάντων αὐτῷ.
41. Εὑρίσκει οὗτος μοτῶρπ†
† πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν
ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐ
τῷ· Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσί-
αν, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμε
νον, ὁ Χριστός.
42. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν †ἐμβλέ-
πρὸς τὸν Ἰησοῦν. † Ἐμβλέ- ψας αὐτῷ
ψας

ψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς†
†ἰωάννου
M.16,18 Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

43. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

Inf,12.21 44. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου, καὶ Πέτρου.

45. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ Νόμῳ, καὶ οἱ Προφῆται, εὑρήκαμεν τὸν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ.

Gen.49. 10. De.18.18 Esa.4.2. & 40.10 & 45.8. Ier.23.5. & 33.14 Eze.34. 23. & 37 24. Dā.9.24

46. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· Ἐκ Ναζαρὲθ δύναταί τι ἀγαθὸν †εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρχου, καὶ ἴδε.
†ἐῖναι.

47. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι.

48. Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε.

49. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

50. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει. †πιστεύσεις.

51. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς Gē,28,12
Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας, καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Περὶ

Περὶ τοῦ ἐν Κανᾷ γάμου. Περὶ τῶν ἐκβληθέντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

Κεφ. β΄. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ.

2. Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

3. Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι.

4. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου.

5. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ, κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο, ἢ τρεῖς.

7. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.

8. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν.

9. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ·) φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος,

10. Καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω. Σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

11. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ, αὐτὸς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ,

καὶ

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς·

Mat. 21. 12. Luc. 19. 45.

14. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας, καὶ πρόβατα, καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους.

* ὡς † σχοινίου,

15. Καὶ ποιήσας * φραγέλλιον ἐκ † σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα, καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε.

16. Καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· καὶ μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρός μου, οἶκον ἐμπορίου.

17. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου † κατέφαγέ με.

Psal. 68. 10. † καταφάγεταί

18. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

Mat. 26. 61. & 27. 40. Mar. 14. 58. & 15. 29.

20. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;

21. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

22. Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς· καὶ ἐπίστευσαν τῇ Γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23. Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ Πάσχα ἐν

τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

24. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν † πάντας·

† τὰ πάντα.

25. Καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε, τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Περὶ τοῦ Νικοδήμου, καὶ Ἰησοῦ. Ζήτησις περὶ καθαρισμοῦ.

ΚΕΦ. γ. Infra 7. 50. & 19. 39.

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.

2. Οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββὶ, οἴδαμεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

4. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; Μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ γεννηθῆναι;

5. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

6. Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνεῦμά ἐστι.

7. Μὴ θαυμάσῃς, ὅτι εἶπόν σοι, ὅτι δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

8. Τὸ πνεῦμα, ὅπου θέλει, πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας, πόθεν ἔρχεται, καὶ Psa. 134. 7.

ποῦ

ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.

9. Ἀπεκρίθη Νικόδημος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;

10. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;

11. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν, λαλοῦμεν· καὶ ὃ ἑωράκαμεν, μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.

12. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ † οὐ πιστεύετε· πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, † πιστεύσητε;

† οὐκ ἐπιστεύσατε· † πιστεύσετε;

13. Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

Nū.21.9

14. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·

15. Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 1.Io.4.9

17. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. L.9.56. Inf.12.47.

18. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται· ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

19. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. Sup.1.9.

20. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς· καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ

φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ
ἔργα αὐτοῦ.
21. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀ-
λήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ
φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ
τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν
εἰργασμένα.
22. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν
ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ Μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν·
καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐ-
Inf. 4.1. τῶν, καὶ ἐβάπτιζεν.
23. Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν, ἐγ-
γὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα
πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρε-
γίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο.
24. Οὔπω γὰρ ἦν βεβλη-
μένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ
Ἰωάννης.
25. Ἐγένετο οὖν ζήτη-
σις ἐκ μαθητῶν Ἰωάννου
† ἰουδαίου μετὰ † Ἰουδαίων περὶ κα-
θαρισμοῦ.
26. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐ-
† ῥαββὶ τῷ· † Ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ
Sup. 1.19 & 34. σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ
σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε,
οὗτος βαπτίζει, καὶ πάν-
τες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
27. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης,
καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται ἄν- 1. Cor.
θρωπος λαμβάνειν οὐ- 4.7.
δὲν ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον
αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
28. Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρ-
τυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ Sup. 1.20
εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστὸς, ἀλλ'
ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ
ἔμπροσθεν ἐκείνου.
29. Ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ
φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστη-
κὼς, καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χα-
ρᾷ χαίρει διὰ τὴν φω-
νὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν
ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρω-
ται.
30. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξά-
νειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
31. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμε-
νος, ἐπάνω πάντων ἐστίν·
ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι
καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ἐπάνω
πάντων ἐστί.
32. Καὶ ὃ ἑώρακε, καὶ ἤ-
κουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ
τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
οὐδεὶς

οὐδεὶς λαμβάνει.

33. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν
Inf. 8.26 ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν.
Rō.3.4. 34. Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ. Οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα.

35. Ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν, καὶ πάντα δέδωκεν M.11.27
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
36. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν Hab.2.4
Υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· 1.Io.5.10
ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ † μένει ἐπ' αὐτόν. † μενεῖ

Περὶ τῆς Σαμαρείτιδος.

ΚΕΦ δ. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ † Κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ, καὶ βαπτίζει, ἢ Ἰωάννης.
† Ἰησοῦς

2. (Καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.)

3. Ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

4. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας,

5. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην †
† Συχὰρ Σιχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου
Ge.33.19 & 48.22 ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ
Iosu.24.32. τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ υἱοῦ βασιλικοῦ.

6. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη.

7. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν.

8. (Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.)

9. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σα-

μαρείταις.

10. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν.

11. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

12. Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων
*διψίσῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου † διψήσει πάλιν.

14. Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ,
*διψήσῃ οὐ μὴ † διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.

17. Ἀπεκρίθη ἡ γυνή, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω.

18. Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας.

19. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε θεωρῶ, ὅτι Προφήτης εἶ σύ. L. 7.16. & 24.19 Inf. 6.14 & 7.40.

20. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Deu.12.5

21. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν

τῷ

τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱε-
ροσολύμοις προσκυνήσε-
τε τῷ Πατρί.
22. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε
4.Re.17 29.36. ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυ
νοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σω
τηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων
ἐστίν.
23. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα,
καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀλη-
θινοὶ προσκυνηταὶ προσ-
κυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν
Πνεύματι, καὶ ἀληθείᾳ·
καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζη-
τεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐ-
τόν.
2.Cor.3.17. 24. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν,
ἐν Πνεύματι, καὶ ἀληθείᾳ
δεῖ προσκυνεῖν.
25. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
† οἴδαμεν † Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχε-
ται, ὁ λεγόμενος Χριστός·
ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγ-
γελεῖ ἡμῖν ἅπαντα.
26. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν
σοι.
27. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλ-
θον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
† ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ † ἐθαύμα-
γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς ζον.
μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς, ἢ
τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;
28. Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑ-
δρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν,
καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώ-
ποις·
29. Δεῦτε, ἴδετε ἄν-
θρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάν-
τα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗ-
τός ἐστιν ὁ Χριστός;
30. Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς
πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς
αὐτόν.
31. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ
ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ,
λέγοντες· † Ῥαββεί, φά- † ῥαββί.
γε.
32. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω
φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴ-
δατε.
33. Ἔλεγον οὖν οἱ μα-
θηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή
τις ἤνεγκεν αὐτῷ φα-
γεῖν;
34. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν,

ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

35. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστιν, καὶ
M.9.37. L.10.2. ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας· ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.

36. Καὶ ὁ θερίζων, μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων.

37. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.

38. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης, ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα.

40. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

41. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ.

42. Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι οὐκ ἔτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

43. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν,
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. M.4.12. R.1.14. L.4.14.

44. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι Προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. M.13.57 R.6.4. L.4.24.

45. Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν

τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ
ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.
46. Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς
Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε
Sup.2,9. τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις
M.8.5. βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθέ-
L.7.1. νει ἐν Καπερναούμ.
47. Οὗτος ἀκούσας ὅ-
τι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰου-
δαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν
ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ
ἠρώτα αὐτὸν, ἵνα κατα-
βῇ, καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν
υἱόν· ἤμελλε γὰρ ἀποθνή-
σκειν.
48. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ ση-
μεῖα, καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ
μὴ πιστεύσητε.
49. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
βασιλικός· Κύριε, κατά-
βηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ
παιδίον μου.
50. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ
ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος
τῷ λόγῳ, ᾧ εἶπεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἐπορεύε-
το.
51. Ἤδη δὲ αὐτοῦ κα-
ταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ,
καὶ ἀπήγγειλαν, λέγον-
τες· Ὅτι ὁ παῖς σου
ζῇ.
52. Ἐπύθετο οὖν παρ'
αὐτῶν τὴν ὥραν, ἐν ᾗ
κομψότερον ἔσχε. Καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· Ὅτι χθὲς
ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν
αὐτὸν ὁ πυρετός.
53. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ,
ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ
ἐπίστευσεν αὐτὸς, καὶ ἡ
οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54. Τοῦτο πάλιν δεύ-
τερον σημεῖον ἐποίησεν
ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰου-
δαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Περὶ τοῦ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχοντος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ.

ΚΕΦ. ε΄. Μετὰ ταῦτα ἦν
Leu. 23. 5. ἑορτὴ τῶν Ἰουδαί-
Deu. 16. 1. ων, καὶ ἀνέβη ὁ
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.
2. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱε-
ροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβα-
τικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπι-
λεγομένη Ἑβραϊστὶ Βη-
θεσδά, πέντε στοὰς ἔ-
χουσα.
3. Ἐν ταύταις κατέκειτο
πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούν-
των, τυφλῶν, χωλῶν,
* παραλυτικῶν, ξηρῶν, * ἐκδεχομένων
τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.
* κυρίου 4. Ἄγγελος γὰρ * κα-
τὰ καιρὸν κατέβαινεν
ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ
† ἐταράσσετο † ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ.
Ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς με-
τὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδα-
τος, ὑγιὴς ἐγένετο, ᾧ δή-
ποτε κατείχετο νοσήμα-
τι.
5. Ἦν δέ τις ἄνθρω-
πος ἐκεῖ, τριάκοντα, καὶ
ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ
* αὐτοῦ. ἀσθενείᾳ*.
6. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅ-
τι πολὺν ἤδη χρόνον ἔ-
χει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις
ὑγιὴς γενέσθαι;
7. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρω-
πον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν τα-
ραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ
με εἰς τὴν κολυμβήθραν·
ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλ-
λος πρὸ ἐμοῦ καταβαί-
νει.
8. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββα-
τόν σου, καὶ περιπάτει.
9. Καὶ εὐθέως ἐγένετο
ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ
ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ,
καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ
Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ.
10. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι τῷ τεθεραπευμέ-
νῳ· Σάββατόν ἐστιν, * οὐκ * καὶ
ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράβ- Exod. 20.11.
βατον. Iere. 17. 21.
11. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς·
Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖ-
νός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν

κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

12. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· Ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει;

13. Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.

14. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τι σοί γένηται.

15. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

16. Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν Σαββάτῳ.

17. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται· κἀγὼ ἐργάζομαι.

18. Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ Σάββατον, ἀλλὰ καὶ Πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.

19. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν Πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος † ποιεῖ, ταῦτα καὶ ὁ Υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. † ποιήσῃ.

20. Ὁ γὰρ Πατὴρ φιλεῖ τὸν Υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ, ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

21. Ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκρούς, καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ.

22. Οὐδὲ γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν

κρίσιν πᾶσαν δέδωκε
τῷ Υἱῷ·
23. Ἵνα πάντες τιμῶ-
σι τὸν Υἱὸν, καθὼς τι-
μῶσι τὸν Πατέρα. Ὁ μὴ
τιμῶν τὸν Υἱὸν, οὐ τιμᾷ
τὸν Πατέρα τὸν πέμψαν-
τα αὐτόν.
24. Ἀμὴν ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον
μου ἀκούων, καὶ πιστεύων
τῷ πέμψαντί με, ἔχει
ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρί-
σιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ με-
ταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰς τὴν ζωήν.
25. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ
νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ
ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκού-
σαντες, ζήσονται.
26. Ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ
ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως
ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ ζωὴν
ἔχειν ἐν ἑαυτῷ·
27. Καὶ ἐξουσίαν ἔδω-
κεν αὐτῷ, καὶ κρίσιν ποι-
εῖν, ὅτι Υἱὸς ἀνθρώπου
ἐστί.

28. Μὴ θαυμάζετε τοῦ-
το· ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν
ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνη-
μείοις, ἀκούσονται τῆς φω-
νῆς αὐτοῦ·
29. Καὶ ἐκπορεύσονται Dan. 12.
οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαν- 2. Mat. 25.
τες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· 46.
οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαν-
τες, εἰς ἀνάστασιν κρί-
σεως.
30. Οὐ δύναμαι ἐγὼ
ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν·
καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ
κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν·
ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα
τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με Πατρός.
31. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυ- Inf. 8.
ρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυ- 14.
ρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής.
32. Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρ- Matt. 3.
τυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶ- 17.
δα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ
μαρτυρία*, ἣν μαρτυ- * αὐτοῦ.
ρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33. Ὑμεῖς ἀπεστάλκα-
τε πρὸς Ἰωάννην, καὶ με-
μαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ.
34. Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ

ἀνθρώπου τὴν μαρτυρί-
αν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦ-
τα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆ-
τε.
35. Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύ-
χνος ὁ καιόμενος, καὶ φαί-
νων· ὑμεῖς δὲ ἠθελήσα-
τε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς
ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.
36. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν
μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰω-
άννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδω-
κέ μοι ὁ Πατὴρ, ἵνα τελει-
ώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔρ-
γα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ Πατήρ
με ἀπέσταλκε.
37. Καὶ ὁ πέμψας με
Matt.3. Πατὴρ, αὐτὸς μεμαρτύρη-
17. & κε περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν
17.5. αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε,
Deut.4. οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε·
12.
38. Καὶ τὸν λόγον αὐ-
τοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑ-
μῖν· ὅτι ὃν ἀπέστειλεν
ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πι-
στεύετε.
39. Ἐρευνᾶτε τὰς Γρα-
φὰς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε
ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον
ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ
μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.
40. Καὶ οὐ θέλετε ἐλ-
θεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔ-
χητε.
41. Δόξαν παρὰ † ἀν- † ἀνθρώ-
θρώπων οὐ λαμβάνω· που
42. Ἀλλ᾽ ἔγνωκα ὑ-
μᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ
Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
43. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός μου,
καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόμα-
τι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λή-
ψεσθε.
44. Πῶς δύνασθε ὑμεῖς Inf. 12.
πιστεῦσαι, δόξαν † πα- 43.
ρὰ ἀλλήλων λαμβάνον- † παρ᾽
τες, καὶ τὴν δόξαν τὴν πα- ἀνθρώ-
ρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖ- πων
τε;
45. Μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ
κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς
τὸν Πατέρα· ἔστιν ὁ κα-
τηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, * Gen.3.
εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 15. &
46. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μω- 22.18.
σῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· * πε- & 49.
ρὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 10.
Deu.18.
15.

47. Εἰ

47. Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύετε;

Περὶ τῶν πέντε ἄρτων, καὶ τῶν δύο ἰχθύων. Περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.

ΚΕΦ. ϛ´. Μετὰ ταῦτα ἀπ-
ῆλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς πέραν τῆς
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας
τῆς Τιβεριάδος·
2. Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
ὄχλος πολύς· ὅτι ἑώρων
αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει
ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
3. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄ-
ρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθη-
το μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
a.Exod. 12.15. 4. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ [a] Πά-
Leu.23. σχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
2. 5. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς
Deu. 16. τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεα-
1. b.Mat. σάμενος [b] ὅτι πολὺς ὄ-
14.15. χλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν,
Mar.6. 35. λέγει πρὸς τὸν Φίλιπ-
Luc.9. πον· Πόθεν ἀγοράσομεν
12. ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;
6. (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πει-
ράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔ-
δει, τί ἔμελλε ποιεῖν.)
7. Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φί-
λιππος· Διακοσίων δη- Num.11. 22.
ναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν
αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν
βραχύ τι λάβῃ.
8. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ
ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·
9. Ἔστι παιδάριον ἓν
ὧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους
κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια·
ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς
τοσούτους;
10. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· Ποι-
ήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀ-
ναπεσεῖν· Ἦν δὲ χόρτος
πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέ-
πεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν
ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντα-
κισχίλιοι.
11. Ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρ-
τους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστή-
σας διέδωκε τοῖς μαθη-
ταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ
τῶν ὀψαρίων ὅσον † ἤθελον. † ἤθελεν.

12. Ὃς

12. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.

13. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων, ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.

14. Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ

Lucæ 7. 16. & 24. 19. Sup. 4. 19. Infrà 7. 40. Ἰησοῦς, ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

15. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς, ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

Mat. 14. 23. Mar. 6. 47. 16. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

17. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει· καὶ † οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς *.

† οὔπω

* εἰς τὸ πλοῖον.

18. Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο.

19. Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους † εἴκοσι πέντε, ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν.

† εἰκοσι πέντε

20. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

21. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

22. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης, ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε

τοῖς

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλ-
λὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπῆλθον·
23. Ἄλλα δὲ ἦλθε πλοι-
άρια ἐκ Τιβεριάδος, ἐγ-
γὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον
τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαν-
τος τοῦ Κυρίου·
24. Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ
ὄχλος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
ἐνέβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς
τὰ πλοιάρια, καὶ ἦλθον εἰς
Καπερναοὺμ, ζητοῦντες τὸν
Ἰησοῦν.
25. Καὶ εὑρόντες αὐτὸν
πέραν τῆς θαλάσσης, εἶ-
πον αὐτῷ· Ῥαββὶ, πότε
ὧδε † γέγονας; — † ἐλήλυ-θας;
26. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖ-
τέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε ση-
μεῖα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ
τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε.
27. Ἐργάζεσθε μὴ τὴν
βρῶσιν τὴν ἀπολλυμέ-
νην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν
τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰ-
ώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ — M. 3. 17. & 17. 5.
Πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. — Sup. 1. 32.
28. Εἶπον οὖν πρὸς αὐ- — * ποιῶ-μεν.
τόν· Τί † ποιοῦμεν; ἵνα ἐργα-
ζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;
29. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό
ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα — 1. Io. 3. 23.
πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστει-
λεν ἐκεῖνος.
30. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί
οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵ-
να ἴδωμεν, καὶ πιστεύσω-
μέν σοι; Τί ἐργάζῃ;
31. Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ — Exo. 16. 14.
μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρή- — Nũ. 11. 7.
μῳ, καθώς ἐστι γεγραμμέ- — Psal. 77. 24.
νον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔ- — Sa. 16. 20.
δωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.
32. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐ Μωσῆς δέδωκεν
ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ, ἀλλ᾽ ὁ Πατήρ μου
δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.
33. Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ
ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς

τῷ

τῷ κόσμῳ.
34. Εἶπον οὖν πρὸς αὐ-
τόν· Κύριε, πάντοτε δὸς
ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.
35. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
Eccl.24 ζωῆς. Ὁ ἐρχόμενος πρός
29. με, οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πι-
στεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ δι-
ψήσῃ πώποτε.
36. Ἀλλ᾽ εἶπον ὑμῖν,
ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, καὶ
οὐ πιστεύετε.
37. Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ
Πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ
τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ
μὴ ἐκβάλλω ἔξω.
38. Ὅτι καταβέβηκα ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ
θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ
πατρός, θέλημα τοῦ πέμψαντός με
39. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέ-
λημα τοῦ πέμψαντός με
Πατρὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδω-
κέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
† γὰρ 40. Τοῦτο † δέ ἐστι τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός
με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν
Υἱὸν, καὶ πιστεύων εἰς
αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον,
καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41. Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶ-
πεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἄρ-
τος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ.
42. Καὶ ἔλεγον· Οὐχ M.13.55.
οὗτός ἐστιν ὁ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς R.6.3.
Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν
τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέ-
ρα; Πῶς οὖν λέγει οὗτος·
Ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;
43. Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ
γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων.
44. Οὐδεὶς δύναται ἐλ-
θεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ Πα-
τὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ
αὐτόν· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω
αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
45. Ἔστι γεγραμμένον
ἐν τοῖς Προφήταις· Καὶ ἔ- Esa.54.13.
σονται πάντες † διδακτοὶ Ier.31.34
τοῦ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ † ἀκού- † διδα-
σας παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ κτικοί
μαθὼν, ἔρχεται πρός με. † ἀκούων

46. Οὐχ

M.11.27 46. Οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τὶς ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν Πατέρα.

47. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

48. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

Exo.16.14. 49. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον.

50. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τὶς ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ.

51. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. Ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;

53. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

54. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 1.Cor.11.27.

55. Ἡ γὰρ σάρξ μου †ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου †ἀληθῶς ἐστι πόσις. † ἀληθής † ἀληθής

56. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. * καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ.

57. *Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα· καὶ ὁ †τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι᾽ ἐμέ. † λαμβάνων.

58. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων* τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται *μοῦ

εἰς

εἰς τὸν αἰῶνα.

59. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν Καπερναοὺμ *.

* σαββάτῳ.

60. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπον, σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;

61. Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

Supra 3. 13.

62. Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

63. Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν· ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ † λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι, καὶ ζωή ἐστιν.

† λελάληκα.

64. Ἀλλ᾽ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες, οἳ οὐ πιστεύουσιν· ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν.

65. Καὶ ἔλεγε· Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ Πατρός μου.

66. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκ ἔτι μετ᾽ αὐτοῦ περιεπάτουν.

67. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

68. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις.

69. Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν, καὶ ἐγνώκαμεν, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Mat. 16. 16.

70. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστι.

71. Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην. Οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

Περὶ τῆς Σκηνοπηγίας, καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ διδαχῆς.
Περὶ τῶν ὑπηρετῶν μαρτυρίας.

ΚΕΦ. ζ. Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν· ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

2. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ Σκηνοπηγία.

Leui.23. 34.

3. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου, ἃ ποιεῖς.

4. Οὐδεὶς γὰρ ἐν τῷ κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

5. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

6. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.

7. Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ· ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν.

8. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην. ἐγὼ οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται.

9. Ταῦτα δὲ † εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. † εἰπὼν αὐτὸς, ἔμεινεν

10. Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

11. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος;

12. Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν † τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλε- † τῷ ὄχλῳ.

γον,

γον, ὅτι ἀγαθός ἐστιν. Ἄλ-
λοι δὲ ἔλεγον· Οὔ· ἀλλὰ
πλανᾷ τὸν ὄχλον.
13. Οὐδεὶς μέντοι παρ-
ρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ,
διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
δαίων.
14. Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς
μεσούσης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκε.
15. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ
Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς
οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ
μεμαθηκώς;
16. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ δι-
δαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ
τοῦ πέμψαντός με.
17. Ἐάν τις θέλῃ τὸ
θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώ-
σεται περὶ τῆς διδαχῆς,
πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν,
ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
18. Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λα-
λῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδί-
αν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν
δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐ-
τόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ
ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.
Exod. 20.2. 19. Οὐ Μωσῆς δέδω-
κεν ὑμῖν τὸν Νόμον, καὶ
οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν
Νόμον; τί με ζητεῖτε ἀ- Sup. 5. 18.
ποκτεῖναι;
20. Ἀπεκρίθη ὁ ὄ-
χλος, καὶ εἶπε· Δαιμό-
νιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ
ἀποκτεῖναι;
21. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον
ἐποίησα, καὶ πάντες θαυ-
μάζετε.
22. Διὰ τοῦτο Μωσῆς Leuit. 12.3.
δέδωκεν ὑμῖν τὴν περι-
τομήν, (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μω-
σέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν Gen. 17. 10.
πατέρων·) καὶ ἐν σαβ-
βάτῳ περιτέμνετε ἄν-
θρωπον.
23. Εἰ * περιτομὴν * οὖν
λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν
σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ
νόμος Μωσέως * ἐμοὶ χο- * πῶς
λᾶτε, ὅτι ὅλον ἄνθρω-
πον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαβ-
βάτῳ;
24. Μὴ κρίνετε κατ' Deut. 1. 16.
ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν
κρίσιν κρίνατε.
25. Ἔλεγον οὖν τινες

ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, οὐχ οὗτός ἐστιν, ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;

26. Καὶ ἴδε, παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός;

27. Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν, πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.

28. Ἔκραξεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ λέγων· †Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα· ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

† καὶ ἐμὲ

29. Ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.

30. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

31. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστὸς, ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει, ὧν οὗτος ἐποίησεν;

32. Ἤκουσαν* οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.

* ἦν

33. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με.

34. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Infra 13. 33.

35. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;

36. Τίς

36. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

Leu. 23. 36. Esa. 12. 3. et 55. 1.

37. Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς, εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω.

Deu. 18. 15. Esa. 44. 3.

38. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.

Ioel. 2. 28. Act. 2. 17. † πιστεύσαντες * ἐπ' αὐτούς.

39. (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ † πιστεύοντες εἰς αὐτόν. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον *, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.)

† τῶν λόγων. Luc. 7. 16. & 24. 19. Sup. 4. 19. & 6. 14.

40. Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες † τὸν λόγον, ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης.

41. Ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

42. Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβίδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβίδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Mich. 5. 2. Mat. 2. 6.

43. Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.

44. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

45. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς, καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;

46. Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

47. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;

48. Μή τις ἐκ τῶν Ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

49. Ἀλλ᾽ ὁ ὄχλος οὗ-
τος ὁ μὴ γινώσκων τὸν
Νόμον, ἐπικατάρατοί εἰ-
σι.
Sup. 3.2. 50. Λέγει Νικόδημος
πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυ-
κτὸς πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν
ἐξ αὐτῶν·
Deu. 17. 8. et 19. 15. 51. Μὴ ὁ Νόμος ἡμῶν
κρίνει τὸν ἄνθρωπον,
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ᾽ αὐ-
τοῦ πρότερον, καὶ γνῷ, τί
ποιεῖ;
52. Ἀπεκρίθησαν, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ
τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύ-
νησον, καὶ ἴδε*, ὅτι Προ- * τὰς γραφὰς,
φήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας
οὐκ † ἐγήγερται. + ἐγείρεται.
53. Καὶ ἐπορεύθη ἕκα-
στος εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ.

Περὶ τῆς μοιχαλίδος. Περὶ τῶν θελόντων
λιθοβολεῖν τὸν Χριστόν.

ΚΕΦ. η'. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς
τὸ ὄρος τῶν Ἐλαι-
ῶν.
* βαθέως 2. Ὄρθρου δὲ πάλιν*
παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν,
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο
πρὸς αὐτόν· καὶ καθί-
σας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3. Ἄγουσι δὲ οἱ Γραμ-
ματεῖς, καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν
+ κατειλημμένην. μοιχείᾳ † καταληφθεῖ-
σαν, καὶ στήσαντες αὐ-
τὴν ἐν μέσῳ,
* πειράζοντες, 4. Λέγουσιν αὐτῷ*·
+ ταύ- Διδάσκαλε, † αὕτη ἡ γυ-
νὴ κατειλήφθη ἐπ᾽ αὐτο- τὴν εὕρομεν ἐπ᾽
φώρῳ μοιχευομένη. αὐτοφώρῳ μοιχευ-
5. Ἐν δὲ τῷ Νόμῳ* ομένην,
Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο Leui. 20. 10.
τὰς τοιαύτας † λιθοβο- Deu. 22. 22.
λεῖσθαι. Σὺ οὖν τί λέ-
γεις*; * ἡμῶν + λιθάζειν.
6. Τοῦτο δὲ ἔλεγον πει-
ράζοντες αὐτὸν, ἵνα ἔχω- * περὶ αὐτῆς;
σι † κατηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ + κατηγορίαν
δὲ Ἰησοῦς † κατακύψας, κατ᾽ αὐτοῦ.
τῷ δακτύλῳ κατέγρα-
φεν εἰς τὴν γῆν. + κατωκύψας.
7. Ὡς δὲ ἐπέμενον
ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀ-
νακύψας, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς·

Deu.17.7. τοῖς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτὴν βαλέτω.

8. Καὶ πάλιν κατακύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν *.

*μὴ προσποιούμενος.

9. Οἱ δὲ ἀκούσαντες *ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων *· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ †ἑστῶσα.

*καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, *ἕως τῶν ἐσχάτων· †οὖσα.

10. Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν αὐτῇ· †Ἡ γυνή, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν;

†γύναι

11. Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδείς Κύριε. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγώ σε †κατακρίνω· πορεύου, καὶ * μηκέτι ἁμάρτανε.

†κατακρινῶ. *ἀπὸ τοῦ νῦν

12. Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Sup.1.9. Inf. 9.5. & 12. 35. 46. 1.Ioan. 1.5.

13. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

14. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, † καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε, πόθεν ἔρχομαι, καὶ ποῦ ὑπάγω.

Sup.5.31. †ἢ

15. Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.

16. Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγώ, καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ.

17. Καὶ ἐν τῷ Νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται· Ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.

Deu.17.6. & 19.15. Mat.18.16. 2.Cor.13.1. Heb.10.28.

18. Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με Πατήρ.

19. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ Πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν Πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν Πατέρα μου ᾔδειτε ἄν.

20. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ Ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν· Ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

22. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

23. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

24. Εἶπον οὖν ὑμῖν, ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

25. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχήν, ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν.

26. Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν, καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με, ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκου- Sup. 3.
σα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέ- 33.
γω εἰς τὸν κόσμον. Rom. 3. 4.

27. Οὐκ ἔγνωσαν *, ὅτι τὸν Πατέρα † αὐτοῖς ἔλεγεν. (* οὖν † αὐτοῦ λέγει τὸν θεόν. εἶπεν)

28. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Num. 21.
Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσητε 9.
τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, Sup. 3. 14.
τότε γνώσεσθε, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29. Καὶ ὁ πέμψας με,

καὶ μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν· * οὐκ ἀφῆ-
κέ με μόνον ὁ Πατήρ· ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ
πάντοτε.

30. Ταῦτα αὐτοῦ λα-
λοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευ-
σαν εἰς αὐτόν.

31. Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς πεπιστευκότας
αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑ-
μεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ
τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί
μου ἐστέ·

32. Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀ-
λήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐ-
λευθερώσει ὑμᾶς.

33. Ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐ-
σμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύ-
καμεν πώποτε· πῶς σὺ
λέγεις, ὅτι ἐλεύθεροι γε-
νήσεσθε;

34. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέ-
Rō.6.16 2.Pet.2.19. γω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποι-
ῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός
ἐστι τῆς ἁμαρτίας.

35. Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μέ-
νει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶ-
να, ὁ Υἱὸς μένει εἰς τὸν
αἰῶνα.

36. Ἐὰν οὖν ὁ Υἱὸς
ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως
ἐλεύθεροι ἐστέ.

37. Οἶδα ὅτι σπέρμα
Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζη-
τεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι
ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν
ὑμῖν.

38. Ἐγὼ ὃ ἑώρακα πα-
ρὰ τῷ Πατρί μου, λαλῶ· * ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρός.
καὶ ὑμεῖς οὖν † ὃ ἑωρά-
κατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑ-
μῶν, ποιεῖτε.

39. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡ- M.3.9. Act 13.26.
μῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα
τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα
τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε
ἄν.

40. Νῦν δὲ ζητεῖτέ
με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον
ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λε-
λάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ
τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ
οὐκ ἐποίησεν.

41. Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ
ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἡμεῖς

ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμε-
θα· ἕνα πατέρα ἔχομεν,
τὸν Θεόν.
42. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑ-
μῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐ-
μέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλ-
θον, καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ'
ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ'
ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.
43. Διατί τὴν λαλιὰν
τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι
οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-
γον τὸν ἐμόν.
44. Ὑμεῖς ἐκ πατρὸς
1.Io.3.8. τοῦ Διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς
ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑ-
μῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖ-
νος ἀνθρωποκτόνος ἦν
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀ-
ληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν· ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ.
ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,
ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύ-
στης ἐστί, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
45. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀ-
λήθειαν λέγω, οὐ πιστεύε-
τέ μοι.
46. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγ-
χει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ
δὲ ἀλήθειαν λέγω, δια-
τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι;
47. Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ 1.Io.4.6
ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκού-
ει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκού-
ετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ.
48. Ἀπεκρίθησαν οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐ-
τῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν
ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ
σύ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ
ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέ-
ρα μου, καὶ ὑμεῖς † ἠτιμά- † ἀτιμάζ-
σατέ με. ετέ
50. Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ
κρίνων.
51. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, † ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐ- † ὃς ἂν
μὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ
θεωρήσει εἰς τὸν αἰῶνα.
52. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν
ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀ-
βραὰμ ἀπέθανε, καὶ οἱ
Προφῆται· καὶ σὺ λέγεις·
Ἐάν τις τὸν λόγον μου τη-
ρήσῃ, οὐ μὴ γεύσεται θα-
νάτου εἰς τὸν αἰῶνα.

53. Μὴ

53. Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς;

54. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ Πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι·

55. Καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. Καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.

56. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη.

57. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας;

58. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι.

59. Ἦραν οὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ παρῆγεν οὕτως.

Περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

ΚΕΦ. θ'.

Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς*.

*καθήμενον.

2. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;

3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

4. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

5. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.

6. Ταῦτα

6. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. (ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος.) Ἀπῆλθεν οὖν, καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

8. Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι † πτωχὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

[† προσαίτης.]

9. Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν. † Ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος * ἔλεγεν, ὅτι ἐγώ εἰμι.

[† ἄλλοι ἔλεγον οὐχί, ἀλλ' ὅμοιος]
[* δὲ]

10. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεῴχθησάν † σου οἱ ὀφθαλμοί;

[† σοί]

11. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι. ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα.

12. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ οἶδα.

13. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν.

14. Ἦν δὲ σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.

15. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν, καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν † ἐπέθηκέ μοι ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.

[† ἐπέθηκεν ἐπὶ]

16. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ

σχίσμα

χίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.

* οὖν 17. Λέγουσι * τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι Προφήτης ἐστίν.

18. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος.

19. Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, πῶς οὖν ἄρτι βλέπει;

20. Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη.

21. Πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν. Αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει.

22. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

23. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

42. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.

25. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὤν, ἄρτι βλέπω.

26. Εἶπον οὖν αὐτῷ πάλιν· Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς;

27. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ

ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;

28. Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτόν, καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί.

29. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωσῇ ἐλάλησεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.

30. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.

31. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.

32. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη, ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου.

33. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.

34. Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

36. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπε· † Καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; † τίς ἐστι

37. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐστιν.

38. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω Κύριε. καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

39. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες, βλέπωσι· καὶ οἱ βλέποντες, τυφλοὶ γένωνται.

40. Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα, οἱ ὄντες μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;

41. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

σοῦς·

σοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε, ὅτι βλέπομεν· † ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει. † αἱ οὖν ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσιν.

ΚΕΦ. ι. Περὶ τοῦ ποιμένος καλοῦ. Περὶ τῶν Ἐγκαινίων.

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ, καὶ λῃστής·

2. Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι τῶν προβάτων.

3. Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.

4. Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ· ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

5. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν.

6. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

7. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.

8. Πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται † εἰσὶ, καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. † ἦσαν

9. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει.

10. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται, εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ, καὶ θύσῃ, καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ † τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Psal. 22. 1. Esa. 40. 11. Ier. 23. 5. Ezec. 34. 23.

12. Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ † δίδωσιν

οὐκ

οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ
τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ
τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ
ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ
φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρ-
πάζει αὐτά, καὶ σκορπί-
ζει τὰ πρόβατα.
13. Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύ-
γει, ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ
οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν
προβάτων.
14. Ἐγώ εἰμι ὁ ποι-
μὴν ὁ καλός, καὶ γινώ-
† γινώσκουσί με τὰ ἐμά. σκω τὰ ἐμά, καὶ † γινώ-
σκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.
M.11.27 15. Καθὼς γινώσκει με
L.10.22. ὁ Πατήρ, κἀγὼ γινώσκω
τὸν Πατέρα· καὶ τὴν ψυ-
χήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν
προβάτων.
M.28.19 K.16. 16. Καὶ ἄλλα πρόβατα
L.24.47 ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐ-
Act.10.35. λῆς ταύτης· κἀκεῖνά με
& 13.47 δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς
& 15.7. μου ἀκούσουσι, καὶ γεννήσε-
Eze.37. ται μία ποίμνη, εἷς ποι-
μήν.
17. Διὰ τοῦτο ὁ Πα-
Esa.53.7 τήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ
τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα

πάλιν λάβω αὐτήν.
18 Οὐδεὶς αἴρει αὐ-
τὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ
τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ·
ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν,
καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν
λαβεῖν αὐτήν ταύτην τὴν Act.4.28
ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ
τοῦ Πατρός μου.
19. Σχίσμα οὖν πάλιν
ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις
διὰ τοὺς λόγους τούτους.
20. Ἔλεγον δὲ πολ-
λοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον
ἔχει, καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ
ἀκούετε;
21. Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦ-
τα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι
δαιμονιζομένου· μὴ δαιμό-
νιον δύναται τυφλῶν ὀ- *ἔχων
φθαλμοὺς ἀνοίγειν;
22. Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαί- 1.Mach.
νια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, 4.59.
καὶ χειμὼν ἦν.
23. Καὶ περιεπάτει ὁ
Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ
στοᾷ τοῦ Σολομῶντος.
24. Ἐκύκλωσαν οὖν
αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔ-
λεγον αὐτῷ· Ἕως πότε
τὴν

τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ.

25. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ·

26. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν † ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν.

† ἐμῶν. καθὼς εἶπον ὑμῖν, τὰ

27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι·

28. Κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.

29. Ὁ Πατήρ μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρός μου.

30. Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἕν ἐσμεν.

31. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.

32. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ Πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν † ἔργων λιθάζετέ με; † ἔργον

33. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν.

34. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ Νόμῳ ὑμῶν· * Ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε; * ὅτι Psal. 81. 6.

35. Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·

36. Ὃν ὁ Πατὴρ ἡγίασε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;

37. Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, μὴ

πιστεύετέ μοι·
38. Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ
μὴ † πιστεύητε, τοῖς ἔρ- († θέλητε πιστεύειν.)
γοις πιστεύσατε· ἵνα γνῶ-
τε, καὶ πιστεύσητε, ὅτι ἐν
ἐμοὶ ὁ Πατὴρ, κἀγὼ ἐν
αὐτῷ.
39. Ἐζήτουν πάλιν αὐ-
τὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλ-
θεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐ-
τῶν.
40. Καὶ ἀπῆλθε πά-
λιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰω-
άννης τὸ πρῶτον βαπτί-
ζων· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.
41. Καὶ πολλοὶ ἦλθον
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον·
Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν· πάντα
δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης πε-
ρὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. Καὶ
ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ
εἰς αὐτόν.

Περὶ τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου.

ΚΕΦ. ια´.

ΗΝ δέ τις ἀσθε-
νῶν Λάζαρος ἀ-
πὸ Βηθανίας, ἐκ
τῆς κώμης Μαρίας, καὶ Μάρ-
θας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.
2. (Ἦν δὲ Μαρία ἡ
Mat.26. 6. ἀλείψασα τὸν Κύριον μύ-
Mar.14. 3. ρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πό-
δας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐ-
Inf.12.3. τῆς· ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζα-
ρος ἠσθένει.)
3. Ἀπέστειλαν οὖν αἱ
ἀδελφαὶ αὐτοῦ πρὸς αὐ-
τὸν, λέγουσαι· Κύριε, ἴδε,
ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ.
4. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια
οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ
Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς
τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.
5. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς
τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ἀ-
δελφὴν αὐτῆς, καὶ τὸν
Λάζαρον.
6. Ὡς οὖν ἤκουσεν, ὅτι
ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν
ἐν ᾧ ἦν τόπῳ, δύο ἡμέ-
ρας.
7. Ἔπειτα μετὰ τοῦ-
το λέγει τοῖς μαθηταῖς·
Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
πάλιν.
8. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί·

θηταί· Ῥαββὶ, νῦν ἐζή-
τουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖ-
οι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
9. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐ-
χὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι
τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περι-
πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ
προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς
τοῦ κόσμου τούτου βλέπει·
10. Ἐὰν δέ τις περι-
πατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσ-
κόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔ-
στιν ἐν αὐτῷ.
11. Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ
τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζα-
ρος, ὁ φίλος ἡμῶν, κεκοί-
μηται· ἀλλὰ πορεύο-
μαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.
12. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται,
σωθήσεται.
13. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ·
ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι πε-
ρὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕ-
πνου λέγει.
14. Τότε οὖν εἶπεν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ·
Λάζαρος ἀπέθανε·
15. Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς,
(ἵνα πιστεύσητε) ὅτι οὐκ
ἤμην ἐκεῖ. ἀλλ' ἄγωμεν
πρὸς αὐτόν.
16. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ
λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς
† συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν — † μαθηταῖς.
καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν
μετ' αὐτοῦ.
17. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς,
εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέ-
ρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ
μνημείῳ.
18. (Ἦν δὲ ἡ Βηθανία
ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύ-
μων, ὡς ἀπὸ σταδίων δε-
καπέντε·)
19. † Καὶ πολλοὶ ἐκ — † πολλοὶ δὲ.
τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθει-
σαν πρὸς † τὰς περὶ Μάρ- — † τὴν Μάρθαν
θαν καὶ Μαρίαν, ἵνα πα-
ραμυθήσωνται αὐτὰς πε-
ρὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.
20. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς
ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχε-
ται, ὑπήντησεν αὐτῷ·
Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκα-
θέζετο.
21. Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα
πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, εἰ ἦς
ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ

ἂν ἐτεθνήκει·

22. Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει σοὶ ὁ Θεός.

23. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.

24. Λέγει αὐτῷ Μάρθα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν
Luc. 14. 14. τῇ ἀναστάσει, ἐν τῇ ἐ-
Sup. 5. 29. σχάτῃ ἡμέρᾳ.

25. Εἶπεν * αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις, καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων
Sup. 6. 33. 47. εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται·

* σὺν

26. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν, καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;

27. Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα· Ὁ Διδάσκαλος πάρεστι, καὶ φωνεῖ σε.

29. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.

30. (Οὔπω † δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ᾽ ἦν ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.) † γὰρ

31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, οἱ ὄντες μετ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ παραμυθούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη, καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, † λέγοντες· Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. † λέξαντες,

32. Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.

33. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν·

34. Καὶ εἶπε· Ποῦ τεθείκατε

τε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.

35. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἴδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν.

37. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς
Sup.9.6. τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι, ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38. Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε τὸν λίθον.

39. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος, Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι.

40. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;

41. Ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου.

42. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν, ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

43. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, Λάζαρε δεῦρο ἔξω.

44. Καὶ* ἐξῆλθεν ὁ τε- * εὐθὺς
θνηκὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε αὐτὸν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

45. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

46. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

47. Συνήγαγον οὖν οἱ
Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Φαρι- Mat.26.3.

σαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλε-
γον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ση-
μεῖα ποιεῖ.
48. Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν
οὕτω, πάντες πιστεύσου-
σιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύ-
σονται οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ
ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον,
καὶ τὸ ἔθνος.
49. Εἷς δέ τις ἐξ αὐ-
τῶν Καϊάφας, Ἀρχιερεὺς
ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶ-
πεν αὐτοῖς. Ὑμεῖς οὐκ οἴ-
δατε οὐδέν·
Infra 18. 14. 50. Οὐδὲ διαλογίζεσθε,
ὅτι συμφέρει ἡμῖν, ἵνα εἷς
ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑ-
πὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον
τὸ ἔθνος ἀπόληται.
51. (Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ)
οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ Ἀρχιε-
ρεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου,
προεφήτευσεν ὅτι ἔμελ-
λεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν
ὑπὲρ τοῦ ἔθνους·
52. Καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους
μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέ-
κνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπι-
σμένα, συναγάγῃ εἰς ἕν·

53. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς
ἡμέρας συνεβουλεύσαν-
το, ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐ-
τόν.
54. Ὁ Ἰησοῦς οὖν οὐκ ἔτι
παρρησίᾳ περιεπάτει
ἐν τοῖς Ἰουδαίοις· ἀλλὰ
ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν
χώραν,* ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, * σαμφουρείμ
εἰς† Ἐφραῒμ λεγομένην † ἐφρέμ
πόλιν· κἀκεῖ διέτριβε
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
55. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πά-
σχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέ-
βησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσό-
λυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ
τοῦ Πάσχα, ἵνα ἁγνίσω-
σιν ἑαυτούς.
56. Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλ-
λήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκό-
τες· Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ
μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορ-
τήν;
57. Δεδώκεισαν δὲ καὶ
οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι ἐντολὴν ἵνα ἐάν
τις γνῷ, ποῦ ἐστι, μηνύ-
σῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐ-
τόν.

περὶ

Περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ. Περὶ ὧν εἶπεν Ἰούδας. Περὶ τῆς ὄνου. Περὶ τῶν προσελθόντων Ἑλλήνων, καὶ ἐρωτώντων τὸν Φίλιππον.

ΚΕΦ. ιβ'. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκὼς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν *.

* ὁ ἰησοῦς.

2. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ.

Mat.26.6. Mar.14.3. Sup.11.2. 3. Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.

4. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·

5. Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;

6. Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Infr.13.29.

7. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν· † εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό.

† ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ.

8. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

9. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

10. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·

11. Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον

εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Mat. 21. 8. Mar. 11. 7. Luc. 19. 35. 12. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,

13. Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ
Psal. 117. 25. ἔκραζον· Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

14. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθώς ἐστι γεγραμμένον·

Esa. 62. 11. Zacha. 9. 9. Matt. 21. 5. 15. Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

16. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν, ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

17. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, † ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. (+ ὅτι)

18. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

19. Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς· Θεωρεῖτε, ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε † οὐδέν; ἴδε, ὁ κόσμος * ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. (+ οὐδὲν. * ὅλος)

20. Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·

21. Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. Sup. 1. 44.

22. Ἔρχεται Φίλιππος, καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας, καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ.

23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυ-

θεν

θεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ
σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν
ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος
μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πο
λὺν καρπὸν φέρει.
M.10.39 25. Ὁ φιλῶν τὴν ψυ-
&16.25 χὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐ-
R.8.35. τήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυ-
L.9.24
&17.33. χὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον
φυλάξει αὐτήν.
26. Ἐὰν ἐμοί διακονῇ
τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ
ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διά
κονος ὁ ἐμὸς ἔσται. Καὶ ἐάν
τις μοι διακονῇ, τιμήσει
αὐτὸν ὁ Πατήρ.
27. Νῦν ἡ ψυχή μου
τετάρακται· καὶ τί εἴπω;
Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥ
ρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ
τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν
ταύτην. Πάτερ, δόξασόν
†μου †σου τὸ ὄνομα.
28. Ἦλθον οὖν φωνὴ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα, καὶ
πάλιν δοξάσω.

29. Ὁ οὖν ὄχλος, ὁ ἑ-
στὼς, καὶ ἀκούσας, ἔλεγε
βροντὴν γεγονέναι. Ἄλ-
λοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐ
τῷ λελάληκεν.
30. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν· Οὐ δι᾽ ἐμὲ αὕ-
τη ἡ φωνὴ †γέγονεν, ἀλ- †ἦλθεν.
λὰ δι᾽ ὑμᾶς.
31. Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ
κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων
τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσε
ται ἔξω.
32. Κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ
ἐκ τῆς γῆς, †πάντας ἑλ †πάντα.
κύσω πρὸς ἐμαυτόν.
33. (Τοῦτο ἔλεγε, σημαί-
νων ποίῳ θανάτῳ ἤμελ-
λεν ἀποθνήσκειν.)
34. Ἀπεκρίθη αὐτῷ
ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσα- Ps.88.37
μεν ἐκ τοῦ Νόμου, ὅτι ὁ Χρι &109.4
στὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· &116.2
καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖ Esa.40.
ὑψωθῆναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀν 8.
θρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ Ezec.37
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 26.
35. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρό- Sup.1.9.
νον τὸ φῶς †μεθ᾽ ὑμῶν †ἐν ὑμῖν

ἐν ὄντι. περιπατεῖτε*, ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ. Καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.

36. Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ † ἐπίστευον εἰς αὐτόν·

† ἐπίστευσαν

38. Ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

Esa.53.1. Rom.10.16.

39. Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας·

Esa.6.9. M.13.14 R.4.12. L.8.10. Act.28.26. Rō.11.8.

40. Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.

41. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτε εἶδε τὴν δόξαν † αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ.

† τοῦ θεοῦ

42. Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται.

43. Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον † ὑπὲρ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Su.5.44

† ἤπερ

44. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε, καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με.

45. Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

46. Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα· ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.

47. Καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων, καὶ μὴ L.9.56. Sup.3.17

† φυλάξῃ μὴ † πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρί-
νω αὐτόν. οὐ γὰρ ἦλθον
ἵνα κρίνω τὸν κόσμον,
ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κό-
σμον.
R.1[illegible].16. 48. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ
μὴ λαμβάνων τὰ ῥήμα-
τά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγος, ὃν ἐλά-
λησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

49. Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ
οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ
πέμψας με Πατὴρ, αὐ-
τός μοι ἐντολὴν ἔδωκε
τί εἴπω, καὶ τί λαλήσω.
50. Καὶ οἶδα, ὅτι ἡ ἐν-
τολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός
ἐστιν. Ἃ οὖν λαλῶ ἐγὼ, κα-
θὼς εἴρηκέ μοι ὁ Πατὴρ,
οὕτω λαλῶ.

Περὶ τοῦ νιπτῆρος. Περὶ τοῦ προδότου.

ΚΕΦ. ιγ'.
M.26.2.
R.14.1.
L.22.1.

Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς
τοῦ Πάσχα, εἰδὼς
ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐλή-
λυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα
μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
του πρὸς τὸν Πατέρα, ἀ-
γαπήσας τοὺς ἰδίους, τοὺς
ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος
ἠγάπησεν αὐτούς.
† γινομένου 2. Καὶ δείπνου † γενο-
μένου, (τοῦ διαβόλου ἤδη
βεβληκότος εἰς τὴν καρ-
δίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσ-
καριώτου· ἵνα αὐτὸν πα-
ραδῷ,)
3. Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
πάντα δέδωκεν αὐτῷ
ὁ Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας,
καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε,
καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπά-
γει,
4. Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεί-
πνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμά-
τια, καὶ λαβὼν λέντιον,
διέζωσεν ἑαυτόν·
5. Εἶτα βάλλει ὕδωρ
εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξα-
το νίπτειν τοὺς πόδας μα-
θητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ
λεντίῳ, ᾧ ἦν διεζωσμέ-
νος.
6. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σί-
μωνα Πέτρον, καὶ λέγει
αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ
μου νίπτεις τοὺς πόδας;
7. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ

εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ ποιῶ,
σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ
δὲ μετὰ ταῦτα.
8. Λέγει αὐτῷ Πέτρος·
Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας
μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν
μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέ-
ρος μετ' ἐμοῦ.
9. Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πό-
δας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ
τὰς χεῖρας, καὶ τὴν κεφα-
λήν.
10. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὁ λελουμένος, οὐ
χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας
νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθα-
ρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθα-
ροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάν-
τες.
11. Ἤδει γὰρ τὸν παρα-
διδόντα αὐτόν· διὰ τοῦ-
το εἶπεν· Οὐχὶ πάντες
καθαροί ἐστε.
12. Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς
πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπε-
σὼν πάλιν, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Γινώσκετε, τί πε-
ποίηκα ὑμῖν;
13. Ὑμεῖς φωνεῖτέ με,
ὁ Διδάσκαλος, καὶ Κύ-
ριος· καὶ καλῶς λέγετε·
εἰμὶ γάρ.
14. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑ-
μῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος,
καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ
ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων
νίπτειν τοὺς πόδας.
15. Ὑπόδειγμα γὰρ ἔ-
δωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐ-
γὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑ-
μεῖς ποιῆτε.
16. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μεί- M.10.24
ζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ L.6.40.
Ἀπόστολος μείζων τοῦ Inf 15.20
πέμψαντος αὐτόν.
17. Εἰ ταῦτα οἴδατε,
μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆ-
τε αὐτά.
18. Οὐ περὶ πάντων
ὑμῶν λέγω· ἐγὼ* οἶδα *γὰρ
οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα Ps.4.10
ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ τρώ-
γων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον
ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρ-
ναν αὐτοῦ.
19. Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑ-

μὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι· ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι.

M.10.40 L.10.16. 20. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν ἀποστείλαντά με.

21. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ εἶπεν·
M.26.21 R.14.18 L.22.21. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22. Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.

23. Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
Inf.21.20 ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.

24. Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος † πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

† καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστι περὶ

25. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν;

26. Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν, ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.

27. Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον.

28. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων, πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ.

29. Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτὴν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. Sup.12.6

30. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ † νύξ.

† νὺξ ὅτε ἐξῆλθε. λέγει.

31. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

32. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη

ἐν

ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δο-
ξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ,
καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.
33. Τεκνία, ἔτι μικρὸν
μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσε-
Su. 7.34 τέ με· καὶ καθὼς εἶπον
τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι ὅπου
ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέ-
γω ἄρτι.
Leu. 19. 18. 34. Ἐντολὴν καινὴν
δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγα-
M.22.39 πᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠ-
Inf.15.12 γάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑ-
1.Io.3 11 & 4.21. μεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
35. Ἐν τούτῳ γνώσον-
ται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μα-
θηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην
ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.
36. Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπά-
γεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐ
δύνασαί μοι νῦν ἀκολου-
θῆσαι· ὕστερον δὲ ἀκολου-
θήσεις μοι.
37. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Κύριε, διατί οὐ δύναμαί
σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; Τὴν
ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.
38. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑ- M.26.34
πὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν R.14.30
ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ L.22.34
ἀλέκτωρ φωνήσει, ἕως οὗ
ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου ἐπ' ἐσχάτου δείπνου.

Κεφ. ιδ'. ΚΑὶ εἶπε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· Μὴ τα-
ρασσέσθω ὑμῶν ἡ
καρδία. Πιστεύετε εἰς τὸν
Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύε-
τε.
2. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πα-
τρός μου μοναὶ πολλαί
εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν
† καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν· πορεύομαι † ἑτοι-
μάσαι ὑμῖν τόπον.
3. Καὶ ἐὰν πορευθῶ
ἑτοιμάσαι ὑμῖν τόπον,
πάλιν ἔρχομαι, καὶ πα-
ραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς
ἐμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰμὶ
ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ἦτε.
4. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οἴ-
δατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδα-
τε.
5. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς·
Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπ-
άγεις·

άγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;
6. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή. Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.
7. Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν, καὶ ἑωράκατε αὐτόν.
8. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με; Φίλιππε, ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα;
10. Οὐ πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ. Ὁ δὲ Πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.
11. Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι.
12. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι.
13. Καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε *ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. M.7.7. & 21.22. R.11.24. L.11.9. Inf.16.23. Iac.1.6. 1.Io.3.22.
14. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. *μοι
15. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε.
16. Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν· ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα·
17. Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν· ὅτι οὐ

θεω-

θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώ-
σκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώ-
σκετε αὐτό· ὅτι παρ' ὑ-
μῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔ-
σται.
18. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρ-
φανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑ-
μᾶς.
19. Ἔτι μικρὸν, καὶ ὁ
κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ·
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι
ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσε-
σθε.
20. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς, ὅτι ἐ-
γὼ ἐν τῷ Πατρί μου, καὶ
ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν
ὑμῖν.
21. Ὁ ἔχων τὰς ἐντο-
λάς μου, καὶ τηρῶν αὐτάς,
ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν
με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγα-
πηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πα-
τρός μου· καὶ ἐγὼ ἀγα-
πήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφα-
νίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.
22. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας·
(οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης.) Κύριε
*καὶ * τί γέγονεν, ὅτι ἡμῖν
μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυ-
τὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;
23. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ Inf. 15.
εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀ- 10.
γαπᾷ με, † τὸν λόγον μου 1.Io.3.
τηρήσει· καὶ ὁ Πατήρ μου 24. † τὰς ἐντο-
ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐ- λάς μου
τὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν
παρ' αὐτῷ ποιήσομεν.
24. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με,
τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ
ὁ λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ
ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμ-
ψαντός με Πατρός.
25. Ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μένων.
26. Ὁ δὲ παράκλη-
τος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγι-
ον, ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν L.24.49
τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος Inf.15.26 Act.1.4.
ὑμᾶς διδάξει † πάντα, † ταῦτα
καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάν-
τα ὅσα εἶπον ὑμῖν.
27. Εἰρήνην ἀφίημι
ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν
δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ
κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ
δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασ-
σέσθω ὑμῶν ἡ καρδία,
μηδὲ δειλιάτω.
28. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ

εἶπον ὑμῖν· Ὑπάγω, καὶ
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ
ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἄν,
ὅτι εἶπον· Πορεύομαι
πρὸς τὸν Πατέρα· ὅτι ὁ Πα-
τήρ μείζων μου ἐστί.
29. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑ-
μῖν πρὶν γενέσθαι· ἵνα
ὅταν γένηται, πιστεύση-
τε.
30. Οὐκ ἔτι πολλὰ λα-
λήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται
γὰρ ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρ-
χων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ †ἔχει † εὑρί-
οὐδέν. σκει
31. Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κό-
σμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πα-
τέρα, καὶ καθὼς ἐνετεί-
λατό μοι ὁ Πατήρ, οὕτω
ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν
ἐντεῦθεν.

Περὶ τῆς ἐντολῆς καινῆς τῆς ἀγάπης.

ΚΕΦ. ιέ. ΕΓώ εἰμι ἡ ἄμπε-
Eccli. 24. λος ἡ ἀληθινή, *
23. καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ
*ὑμεῖς τὰ κλήματα γεωργός ἐστι.
M. 15. 13. 2. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ
μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει
αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν
φέρον, καθαίρει αὐτὸ, ἵ-
να πλείονα καρπὸν φέ-
ρῃ.
Su. 13. 11 3. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί
ἐστε, διὰ τὸν λόγον, ὃν
λελάληκα ὑμῖν.
† μείνατε ἐν ἐμίν 4. † Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀ-
γὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ
κλῆμα οὐ δύναται καρ-
πὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμ-
πέλῳ· οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐ-
ὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε.
5. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος,
ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ
μένων ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν
αὐτῷ, οὗτος φέρει καρ-
πὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐ-
μοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐ-
δέν.
6. Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν
ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ
κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ
συνάγουσι αὐτὰ, καὶ εἰς
πῦρ βάλλουσι, καὶ καίε-
ται.
7. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ,
καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑ-
μῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε,

‡αἰτήσασθε. †αἰτήσεσθε, καὶ †γενήσεται ὑμῖν.
‡ γενήσεται

8. Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ †γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.
‡γένησθε

9. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

Su.14.23 1.Io.3.24
10. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ Πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

11. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν †μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.
‡ ᾖ

Su.13.34 1.Thes. 4.9. 1.Io.3.11 & 4.21.
12. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

13. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

14. Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

15. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους· ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος. Ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους· ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν.

16. Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε, M.28.19
καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ,τι ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν.

17. Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν.

19. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κό-

κόσ-

κόσμος.
20. Μνημονεύετε τοῦ
λόγου, οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·
a.M.10. a Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ
24. κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίω-
L.6.40. Su.13.16 ξαν, b καὶ ὑμᾶς διώξουσιν·
b. M.10. 17. εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρη-
& 24.9. σαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τη-
R.13.9. L.21.12. ρήσουσιν.
Inf.16.2. 21. Ἀλλὰ ταῦτα πάν-
τα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ
τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδα-
σι τὸν πέμψαντά με.
22. Εἰ μὴ ἦλθον, καὶ ἐ-
λάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτί-
αν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρό-
φασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς
ἁμαρτίας αὐτῶν.
23. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν
Πατέρα μου μισεῖ.
24. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐ-
ποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς
ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρ-
τίαν οὐκ εἶχον. νῦν δὲ καὶ
ἑωράκασι, καὶ μεμισήκα-
σι καὶ ἐμὲ, καὶ τὸν Πατέ-
ρα μου.
25. Ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγος ὁ γεγραμμένος
ἐν τῷ Νόμῳ αὐτῶν· Ὅ- Ps.34.19
τι ἐμίσησάν με δωρεάν.
26. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ L.24.49
παράκλητος, ὃν ἐγὼ Sup. 14.26.
πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Act.1.4.
Πατρὸς (τὸ Πνεῦμα τῆς
ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πα-
τρὸς ἐκπορεύεται) ἐκεῖ-
νος μαρτυρήσει περὶ ἐ-
μοῦ.
27. Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρ-
τυρεῖτε, ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς
μετ᾽ ἐμοῦ ἐστε.

Περὶ τοῦ παρακλήτου.

ΚΕΦ. ις′ Su.15.20 ΤΑῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.
2. Ἀποσυναγώγους ποι-
ήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ἔρχεται
ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτεί-
νας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν
προσφέρειν τῷ Θεῷ.
3. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν
ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν
Πατέρα, οὐδὲ ἐμέ.
4. Ἀλλὰ ταῦτα λελά-
ληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλ-
θῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε
αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑ-
μῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ

ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.

5. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις;

6. Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρίσεως.

9. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ.

10. Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με.

11. Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.

13. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ † λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. † λαμβάνει

15. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16. Μικρὸν, καὶ † οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα. † οὐκ ἔτι

17. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστι τοῦτο, ὃ λέγει ὑμῖν· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψε-

θέ με· καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω
πρὸς τὸν Πατέρα;
18. Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί
ἐστιν ὃ λέγει· Τὸ μικρόν;
οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ.
19. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς,
ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτῆ-
σαι, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ
τούτου ζητεῖτε μετ᾽ ἀλλή-
λων, ὅτι εἶπον· Μικρόν, καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μι
κρόν, καὶ ὄψεσθέ με;
20. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε, καὶ
θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κό-
σμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυ
πηθήσεσθε, ἀλλ᾽ ἡ λύπη
ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.
21. Ἡ γυνὴ, ὅταν τί-
κτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλ-
θεν ἡ † ὥρα αὐτῆς· ὅταν †ἡμέρα
δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον,
οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς † θλί †λύπης
ψεως, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι
ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς
τὸν κόσμον.
22. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην
μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ
ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται
ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χα
ρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει
ἀφ᾽ ὑμῶν.
23. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν.
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, M.7.7. & 21.22.
ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν R.11.24.
Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί L.11.9. Su.14.13
μου, δώσει ὑμῖν. Ia.1.6.
24. Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτή- 1.Io.3.22
σατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόμα-
τί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψε-
σθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πε
πληρωμένη.
25. Ταῦτα ἐν παροιμί-
αις λελάληκα ὑμῖν· *ἔρ- *ἀλλ᾽
χεται ὥρα, ὅτε οὐκ ἔτι ἐν πα
ροιμίαις λαλήσω ὑμῖν,
ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ
Πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν.
26. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰ-
τήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πα-
τέρα περὶ ὑμῶν.
27. Αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ φι
λεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ
πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύ Inf.17.8
κατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ
ἐξῆλθον.
28. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πα

τρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν
κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν
κόσμον, καὶ πορεύομαι
πρὸς τὸν Πατέρα.
29. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα
θηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε, νῦν παῤ
ῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροι-
μίαν οὐδεμίαν λέγεις.
30. Νῦν οἴδαμεν ὅτι
οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρεί
αν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ·
ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθες.
31. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύετε;
32. Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ
νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορ- M.26.31
πισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ R.14.27
ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆ-
τε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος· ὅτι
ὁ Πατὴρ μετ᾽ ἐμοῦ ἐστι.
33. Ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην
ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖ-
ψιν † ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖ- † ἕξετε.
τε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κό-
σμον.

Προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦ. ιζ'

Ταῦτα ἐλάλησεν
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ
τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶ-
πε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ
ὥρα, δόξασόν σου τὸν Υἱ
όν, ἵνα καὶ ὁ Υἱός σου δο-
ξάσῃ σε.
M.28.18 2. Καθὼς ἔδωκας αὐ-
Heb.2.8 τῷ ἐξουσίαν πάσης σαρ-
κὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας
αὐτῷ, δώσῃ † αὐτοῖς ζω
† αὐτῷ ὴν αἰώνιον.
3. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώ-
νιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί
σε τὸν μόνον ἀληθινὸν
Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστειλας
Ἰησοῦν Χριστόν.
4. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐ-
πὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτε-
λείωσα, ὃ δέδωκάς μοι
ἵνα ποιήσω.
5. Καὶ νῦν δόξασόν
με σὺ Πάτερ παρὰ σεαυ
τῷ τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον πρὸ
τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ
σοί.
6. Ἐφανέρωσά σου τὸ
ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις,
οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ

κό-

κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ
αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν
λόγον σου τετηρήκασι.
† ἔγνωσα. 7. Νῦν † ἔγνωκαν, ὅτι
πάντα ὅσα δέδωκάς
μοι, παρά σου ἐστίν.
8. Ὅτι τὰ ῥήματα, ἃ
δέδωκάς μοι, δέδωκα
αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον,
Su.16.27 καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι
παρά σου ἐξῆλθον, καὶ ἐ-
πίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέ-
στειλας.
9. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐ-
ρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου
ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέ-
δωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι·
10. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα,
σά ἐστι· καὶ τὰ σὰ, ἐμά· καὶ
δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς.
11. Καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ
κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κό
σμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρ
χομαι. Πάτερ ἅγιε, τή-
ρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
† ᾧ ματί σου, † οὓς δέδωκάς
μοι, ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡ
μεῖς.
12. Ὅτε ἤμην μετ' αὐ-
τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ

ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό- † σου ᾧ δέ-
ματί † σου. οὓς δέδωκάς δωκάς
μοι, ἐφύλαξα· καὶ οὐδεὶς ἐξ καὶ ἐφύλαξα.
αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱ- In.18.9.
ὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γρα Ps.108.8
φὴ πληρωθῇ.
13. Νῦν δὲ πρός σε ἔρ-
χομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ
ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι
τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πε-
πληρωμένην ἐν αὐτοῖς.
14. Ἐγὼ δέδωκα αὐ-
τοῖς τὸν λόγον σου· καὶ ὁ
κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς,
ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου,
καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου.
15. Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄ-
ρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου,
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς
ἐκ τοῦ πονηροῦ.
16. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰ-
σὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κό-
σμου οὐκ εἰμί.
17. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν
τῇ ἀληθείᾳ σου. Ὁ λόγος
ὁ σὸς, ἀλήθειά ἐστι.
18. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστει-
λας εἰς τὸν κόσμον, κἀ-
γὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς

εἰς τὸν κόσμον.

19. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

20. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν †πιστευσόντων
† πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ.

21. Ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ Πάτερ ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.

22. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν.

23. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

24. Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

25. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω· ἐγὼ δέ σε ἔγνων· καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

26. Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου.

ΚΕΦ. ιη'.
M. 26. 36
R. 14. 32
L. 22. 39.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2. Reg. 15 23.

2. Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3. Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν

Mat.26.47. βὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ
τῶν Ἀρχιερέων, καὶ Φαρι
Mar.14.43. σαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται
Luc.22.47. ἐκεῖ μετὰ φανῶν, καὶ λαμ
πάδων, καὶ ὅπλων.
4. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς
πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ'
αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐ
τοῖς· Τίνα ζητεῖτε;
5. Ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖ-
ον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰού
δας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν,
μετ' αὐτῶν.
6. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς·
Ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον
χαμαί.
7. Πάλιν οὖν αὐτοὺς
ἐπηρώτησε· Τίνα ζητεῖτε;
Οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν
Ναζωραῖον.
8. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Εἶπον ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι.
Εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε
τούτους ὑπάγειν·
9. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λό-
Sup. 17.12. γος ὃν εἶπεν· Ὅτι οὓς δέ
δωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα
ἐξ αὐτῶν οὐδένα.
10. Σίμων οὖν Πέτρος
ἔχων μάχαιραν, εἵλκυ-
σεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν
τοῦ Ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ
ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον
τὸ δεξιόν. Ἦν δὲ ὄνομα
τῷ δούλῳ Μάλχος.
11. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μά
χαιράν σου εἰς τὴν θήκην.
Τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ
μοι ὁ Πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐ
τό;
12. Ἡ οὖν σπεῖρα, καὶ
ὁ χιλίαρχος, καὶ οἱ ὑπη-
ρέται τῶν Ἰουδαίων συν
έλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἔδησαν αὐτόν.
13. Καὶ ἀπήγαγον αὐ- Luc.3.2.
τὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· * καὶ ἀ-πέστειλεν
(ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊά αὐτὸν δε-
φα, ὃς ἦν Ἀρχιερεὺς τοῦ δεμένον
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.) πρὸς Καϊάφαν τὸν
14. * Ἦν δὲ Καϊάφας ἀρχιερέα
a ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰου a Supra 11.50.
δαίοις, ὅτι συμφέρει ἕνα b Matt.
ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑ- 26.58.
πὲρ τοῦ λαοῦ. Mar.14.54.
15. b Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰη- Luc. 22.54.

σοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ
ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μα
θητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς
τῷ Ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισ
ῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως.
16. Ὁ δὲ Πέτρος εἱστή
κει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω.
Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ
ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ
Ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυ
ρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν
Πέτρον.
17. Λέγει οὖν ἡ παιδί-
σκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέ-
τρῳ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη
τῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
Λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί.
18. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦ
λοι, καὶ οἱ ὑπηρέται, ἀν-
θρακιὰν πεποιηκότες,
ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐθερμαί
νοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ
Πέτρος ἑστώς, καὶ θερμαι
νόμενος.
19. Ὁ οὖν Ἀρχιερεὺς
ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ
τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.
20. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐ-
λάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ
πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ
συναγωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι
συνέρχονται· καὶ ἐν κρύ-
πτῷ ἐλάλησα οὐδέν.
21. Τί με ἐπερωτᾷς; ἐ-
περώτησον τοὺς ἀκηκοό-
τας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς·
ἴδε, οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶ-
πον ἐγώ.
22. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰ-
πόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν πα
ρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα
τῷ Ἰησοῦ, εἰπών· Οὕτως
ἀποκρίνῃ τῷ Ἀρχιερεῖ;
23. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη
σοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλησα,
μαρτύρησον περὶ τοῦ κα-
κοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με — † δέρεις; Mat. 26.
† δαίρεις; — 57.
24. Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ — R. 14. 53
Ἄννας δεδεμένον πρὸς — Luc. 22.
Καϊάφαν τὸν Ἀρχιερέα. — 54.
25. Ἦν δὲ Σίμων Πέ- — Mat. 26.
τρος ἑστώς, καὶ θερμαινό — 69. Mar. 14.
μενος. Εἶπον οὖν αὐτῷ· — 66.
Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη- — Luc. 22.
τῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο — 55.
ἐκεῖ-

ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί.
26. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δού-
λων τοῦ Ἀρχιερέως, συγ-
γενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέ-
τρος τὸ ὠτίον· Οὐκ ἐγώ
σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ
μετ' αὐτοῦ;
27. Πάλιν οὖν ἠρνήσατο
ὁ Πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέ-
Mat.27. κτωρ ἐφώνησεν.
2. 28. Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰη-
Mar.15. σοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς
1. Luc.23. τὸ πραιτώριον. Ἦν δὲ
1. πρωΐα, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλ-
θον εἰς τὸ πραιτώριον,
Act.10. ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ'
28. & ἵνα φάγωσι τὸ Πάσχα.
11,3. 29. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πι-
+ αὐτοὺς, καὶ λάτος πρὸς† αὐτοὺς ἔξω,
καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορί-
αν φέρετε κατὰ τοῦ ἀν-
θρώπου τούτου;
30. Ἀπεκρίθησαν, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗ-
τος κακοποιός, οὐκ ἄν σοι
παρεδώκαμεν αὐτόν.
31. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν
ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν Νό-
μον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν.
Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖ-
οι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀπο-
κτεῖναι οὐδένα.
32. Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ
πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαί- Mat.20.
νων ποίῳ θανάτῳ ἤμελ- 19.
λεν ἀποθνήσκειν.
33. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ
πραιτώριον πάλιν ὁ Πι-
λάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ Mat.27.
εἶ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 11. Mar.15.
34. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· 2.
Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέ- Luc. 23. 3.
γεις, ἢ† ἄλλοι σοι εἶπον + ἄλλος
περὶ ἐμοῦ; σοί εἶπε
35. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλά-
τος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός
εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν, καὶ
οἱ Ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
36. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου ἦν ἡ βασι-
λεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν
οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ
παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαί-
οις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ
ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

37. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ οὖν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

38. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. Luc. 23. 14. Inf. 19. 4.

39. Ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν, ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ Πάσχα. Βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Mat. 27. 15. Mar. 15. 6. Luc. 23. 17.

40. Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, λέγοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής. Act. 3. 14.

Περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ κυριακοῦ σώματος.

ΚΕΦ. ιθ'.

Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστίγωσε.

Mat. 27. 26. Mar. 15. 15. 2. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,

3. * Καὶ ἔλεγον· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα.

* καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

4. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. Luc. 23. 14. Sup. 18. 38.

5. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.

6. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέγοντες· Σταύρωσον,

* αὐτόν. σαύρωσον*. Λέγει αὐ
τοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε
αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σαυρώ
σατε· ἐγὼ γὰρ οὐκ εὑρίσκω
ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
7. Ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νό
μον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν
νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀ-
ποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν τὸν
υἱὸν Θεοῦ ἐποίησεν.
8. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ
Πιλάτος τοῦτον τὸν λό-
γον, μᾶλλον ἐφοβήθη.
9. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ
πραιτώριον πάλιν, καὶ
λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ
σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρι
σιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.
10. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλά
τος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶ
δας, ὅτι ἐξουσίαν ἔχω
σαυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσί-
αν ἔχω ἀπολῦσαί σε;
11. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμί
αν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι
δεδομένον ἄνωθεν· διὰ
τοῦτο ὁ παραδιδούς με
σοὶ, μείζονα ἁμαρτίαν
ἔχει.
12. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πι
λάτος ἀπολῦσαι αὐτόν.
Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον
λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπο
λύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καί
σαρος. Πᾶς ὁ βασιλέα
αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει
τῷ Καίσαρι.
13. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀ-
κούσας † τοῦτον τὸν λό- † τούτων τῶν λό-γων.
γον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰη-
σοῦν· καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ
βήματος, εἰς τόπον λεγό
μενον Λιθόστρωτον, Ἑ-
βραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ.
14. Ἦν δὲ παρασκευὴ
τοῦ Πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ
ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰου-
δαίοις· Ἴδε, ὁ βασιλεὺς
ὑμῶν.
15. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν·
Ἆρον, ἆρον, σαύρωσον
αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Τὸν βασιλέα ὑ-
μῶν σαυρώσω; Ἀπεκρί
θησαν οἱ Ἀρχιερεῖς· Οὐκ a Matt. 27.31.
ἔχομεν βασιλέα, εἰ μὴ Mar. 15. 22.
Καίσαρα. Luc. 23. 26.
16. a Τότε οὖν παρέ-
δωκεν

δωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα
σταυρωθῇ. Παρέλαβον δὲ
† ἤγαγον. τὸν Ἰησοῦν, καὶ † ἀπήγαγον.
17. Καὶ βαστάζων τὸν σταυ-
ρὸν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν εἰς τὸν λε-
γόμενον Κρανίου τόπον,
ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολ-
γοθᾶ:
Mat. 27. 38. 18. Ὅπου αὐτὸν ἐσταύ-
Mar. 15. 27. ρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλ-
Luc. 23. 32. λους δύο ἐντεῦθεν, καὶ ἐν-
τεῦθεν, μέσον δὲ Ἰησοῦν.
19. Ἔγραψε δὲ καὶ τί-
τλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθη-
κεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἦν δὲ
γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Να-
ζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων.
20. Τοῦτον οὖν τὸν τί-
τλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν
τῶν Ἰουδαίων· ὅτι ἐγγὺς
ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος,
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς.
Καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑ-
βραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥω-
μαϊστί.
21. Ἔλεγον οὖν τῷ Πι-
λάτῳ οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν Ἰου-
δαίων· Μὴ γράφε· Ὁ βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ'
ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· Βασι-
λεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.
22. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος·
Ὃ γέγραφα, γέγραφα.
23. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε Mat. 27. 35.
ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔ- Mar. 15. 24.
λαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, Luc. 23. 34.
(καὶ ἐποίησαν τέσσαρα
μέρη ἑκάστῳ στρατιώτῃ
μέρος) καὶ τὸν χιτῶνα.
ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος,
ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι'
ὅλου.
24. Εἶπον οὖν πρὸς ἀλ-
λήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν,
ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐ-
τοῦ, τίνος ἔσται· ἵνα ἡ Γρα- Psal. 22. 19.
φὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα·
Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά
μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-
τισμόν μου ἔβαλον κλῆ-
ρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶ-
ται ταῦτα ἐποίησαν.
25. Εἱστήκεισαν δὲ πα-
ρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελ-
φὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μα-
ρία ἡ τοῦ Κλεωπᾶ, καὶ Μα-
ρία ἡ Μαγδαληνή.
26. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν

μή-

μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν
παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέ-
γει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι,
ἰδοὺ ὁ υἱός σου.
27. Εἶτα λέγει τῷ μα-
θητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ
ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλα-
* ἐκεῖνος βεν ὁ μαθητὴς * αὐτὴν
εἰς τὰ ἴδια.
† ἰδὼν 28. Μετὰ τοῦτο † εἰδὼς
ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα ἤδη
* περὶ αὐτοῦ, τετέλεσται *, ἵνα τελειω-
Psal. 68. θῇ ἡ Γραφή, λέγει· Δι-
22. ψῶ.
29. Σκεῦος οὖν ἔκειτο
ὄξους μεστόν. Οἱ δὲ πλήσαν-
τες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσσώ-
πῳ περιθέντες, προσή-
νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.
30. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ
ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέ-
λεσται· καὶ κλίνας τὴν κε-
φαλὴν, παρέδωκε τὸ
πνεῦμα.
31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ
παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ
μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώ-
ματα ἐν τῷ Σαββάτῳ,
(ἦν γὰρ μεγάλη ἡμέρα ἐκ-
είνη τοῦ Σαββάτου) ἠρώ-
τησαν τὸν Πιλάτον ἵνα
κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ
σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.
32. Ἦλθον οὖν οἱ στρα-
τιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώ-
του κατέαξαν τὰ σκέλη,
καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρω-
θέντος αὐτῷ.
33. Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν
ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν
ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέ-
αξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη·
34. Ἀλλ' εἷς τῶν στρα-
τιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν
πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐ-
θὺς ἐξῆλθεν αἷμα, καὶ ὕ-
δωρ.
35. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμ-
αρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ
αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία·
κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀ-
ληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς
πιστεύσητε.
36. Ἐγένετο γὰρ ταῦ-
τα, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρω- Exo. 12.
θῇ· Ὀστοῦν οὐ † συντριβή- 46.
σεται ἀπ' αὐτοῦ. Num. 9.
12.
37. Καὶ πάλιν ἑτέρα † συντρι-
Γραφὴ λέγει· Ὄψονται βήσεται αὐτοῦ.
εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Zacha. 12.10.

38. Με-

Mat.27.57. Mar.15.42. Luc.23.50.

38. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Sup.3.2.

39. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον) φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν.

40. Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ * ὀθονίοις μετὰ τῶν * ἐν
ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

41. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη.

42. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὀπτασίας πρὸς τοὺς Μαθητάς.

ΚΕΦ. κ'. Mar.16.1. Luc.24.1.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωΐ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.

2. Τρέχει οὖν, καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητήν, ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

3. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

4. Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος

εἰς τὸ μνημεῖον.

5. Καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια· οὐ μέντοι εἰσῆλθεν.

6. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,

7. Καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.

8. Τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν.

9. Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

10. Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

M.28.1. R.16.5. † τῷ μνημείῳ

11. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς †τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω. Ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον,

12. Καὶ θεωρεῖ δύο Ἀγγέλους ἐν λευκοῖς, καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

14. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστι.

15. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ †κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας· κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. † κηπωρός.

16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη, λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται, Διδάσκαλε. R.16.9.

17. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέ-

βέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου, καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου, καὶ Θεὸν ὑμῶν. (Ps. 21.23)

18. Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

R.16.14 L.24.36 1.Cor.15 5.

19. Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.

20. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ, ἰδόντες τὸν Κύριον.

21. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν. Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.

22. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἐνεφύσησε*, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον. (* αὐτοῖς)

M.16.19 & 18.18.

23. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

24. Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν* μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. (* ἐκεῖ)

25. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26. Καὶ μετ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,

νων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν.

27. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28. Ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου, καὶ ὁ Θεός μου.

29. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με Θωμᾶ,
†πεπίστευκας; †πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Inf.21.25

31. Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες, ζωὴν* ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. *αἰώνιον

Περὶ τῆς φανερώσεως τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς ἑπτὰ ἁλιεύοντας.

ΚΕΦ. κα'.

ΜΕτὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος. Ἐφανέρωσε δὲ οὕτως.

2. Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς, ὁ λεγό-
Su.1.45. †κανᾶ μενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ †Κανᾶ τῆς
M. 4.21 R,1.19. Γαλιλαίας, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

3. Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

4. Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης, ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταί, ὅτι Ἰη-

σοῦ ἐστι.
οὖν 5. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Παιδία, μή τι προσ-
φάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ· Οὔ.
6. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
L.5.4. Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέ-
ρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον,
καὶ εὑρήσετε. Ἔβαλον οὖν,
καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκῦσαι
†ἴσχυον †ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους
τῶν ἰχθύων.
7. Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰη-
σοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύ-
ριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέ-
τρος ἀκούσας ὅτι ὁ Κύ-
ριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην δι-
εζώσατο, (ἦν γὰρ γυμνὸς)
καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν
θάλασσαν.
8. Οἱ δὲ ἄλλοι μαθη-
ταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον,
(οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ
τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πη-
χῶν διακοσίων) σύροντες
τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.
9. Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς
τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀν-
θρακιὰν κειμένην, καὶ ὀ-
ψάριον ἐπικείμενον, καὶ
ἄρτον.
10. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν
ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε
νῦν.
11. Ἀνέβη Σίμων Πέ-
τρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δί-
κτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν
ἰχθύων μεγάλων ἑκα-
τὸν πεντηκοντατριῶν·
καὶ τοσούτων ὄντων, οὐκ
ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.
12. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Δεῦτε, ἀριστήσατε.
Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν
μαθητῶν ἐξετάσαι αὐ-
τόν· Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅ-
τι ὁ Κύριός ἐστιν.
13. Ἔρχεται οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν
ἄρτον, καὶ * δίδωσιν αὐ- * εὐχαρι-
τοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁ- στήσας
μοίως.
14. Τοῦτο ἤδη τρίτον
ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν.
15. Ὅτε οὖν ἠρίστησαν,
λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ
Ἰησοῦς·

† ἰωνᾶ, 'Ιησοῦς· Σίμων † 'Ιωαννᾶ,
ἀγαπᾷς με πλεῖον τού-
των; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύ
ριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε·
Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρ
νία μου.

16. Λέγει αὐτῷ πάλιν
† ἰωνᾶ, δεύτερον· Σίμων † 'Ιωαν
νᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐ-
τῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας
ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ·
Ποίμαινε τά πρόβατά
μου.

17. Λέγει αὐτῷ τὸ τρί-
† ἰωνᾶ, τον· Σίμων † 'Ιωαννᾶ, φι-
λεῖς με; 'Ελυπήθη ὁ Πέ-
τρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ
τρίτον· Φιλεῖς με. καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ
πάντα οἶδας· σὺ γινώ-
σκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει
αὐτῷ ὁ 'Ιησοῦς· Βόσκε τὰ
πρόβατά μου.

18. 'Αμὴν ἀμὴν λέ-
γω σοὶ, ὅτε ἦς νεώτερος,
ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ
περιεπάτεις ὅπου ἤθε-
λες· ὅταν δὲ γηράσῃς,
ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου,
καὶ ἄλλος σε ζώσει,
καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέ-
λεις.

19. Τοῦτο δὲ εἶπε, ση
μαίνων ποίῳ θανάτῳ
δοξάσει τὸν Θεόν. Καὶ
τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ·
'Ακολούθει μοι.

20. 'Επιστραφεὶς δὲ
ὁ Πέτρος, βλέπει τὸν
μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ 'Ιη-
σοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ Su.13.23.
ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ
ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ
εἶπε· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ
παραδιδούς σε;

21. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέ-
τρος, λέγει τῷ 'Ιησοῦ· Κύ-
ριε, οὗτος δὲ τί;

22. Λέγει αὐτῷ ὁ 'Ιη-
σοῦς· 'Εὰν αὐτὸν θέλω
μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρός σε; σὺ ἀκολούθει
μοι.

23. 'Εξῆλθεν οὖν ὁ λό
γος οὗτος εἰς τοὺς ἀ-
δελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει·
καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ

Ἰησοῦς· Ὅτι οὐκ ἀποθνή-
σκει, ἀλλ᾽ ἐὰν αὐτὸν θέ-
λω μένειν ἕως ἔρχομαι,
τί πρός σε;
24. Οὗτός ἐστιν ὁ μαθη-
τὴς, ὁ μαρτυρῶν περὶ
τούτων, καὶ γράψας ταῦ-
τα· καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀλη-
θὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.
25. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα Su.20.30
πολλὰ, ὅσα ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς· ἅτινα ἐὰν γρά-
φηται καθ᾽ ἓν, οὐδὲ αὐ-
τὸν, οἶμαι, τὸν κόσμον
χωρῆσαι τὰ γραφόμενα
βιβλία.

Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἐγράφη
ἐν στίχοις ωπ΄. κεφα-
λαίοις κα΄.